

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 15P/32/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7615201118
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Husárová
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2016:7615201118.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves sudkyňou JUDr. Máriou Husárovou v právnej veci mal. detí V. K., N.. X.X.XXXX, P. K., N.. XX.XX.XXXX, F. K., N.. X.XX.XXXX, Š. S., N.. XX.X.XXXX, J. K., N.. XX.X.XXXX, W. K., N.. XX.X.XXXX všetky bytom u rodičov, T. - T. Y. zastúpené kolíznym opatrovníkom Mgr. Milanom Krakom -vyšší súdny úradník Okresného súdu Rožňava deti rodičov matky P. S., N.. XX.X.XXXX, A. T. P. Y. V. K., N.. X.X.XXXX, A. T. na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves na nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletých detí takto

rozhodol:

Súd nariaďuje u mal. V. K., N.. X.X.XXXX, V.. P. K., N.. XX.XX.XXXX, V.. F. K., N.. X.XX.XXXX, V.. Š. S., N.. XX.X.XXXX, V.. J. K., N.. XX.X.XXXX, V.. W. K., N.. XX.X.XXXX, ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude realizovať v Detskom domove T. S., a matku P. S., N.. XX.X.XXXX P. Y. V. K., N.. X.X.XXXX, zaväzuje prispievať na ich výživu každého z nich sumou po 30% zo sumy životného minima na každé nezaopatrované nepľnoleté dieťa, ktoré sú rodičia povinní platiť vždy do 20. dňa v mesiaci vopred na účet Detského domova T. S., všetko od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Dňa 30.1.2015 podal ÚPSVaR Spišská Nová Ves, na tunajšom súde návrh nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletých detí K.. Návrh odôvodnili tým, že maloleté deti K. sú vedené v spisovej dokumentácii na oddelení SPODaSK tunajšieho úradu postupne od roku 2006, kedy po prvýkrát obdržali žiadosť o prešetrenie sociálnych pomerov v rodine od MUDr. K., detskej lekárky, ktorá mala podozrenie, že rodičia nevenujú deťom dostatočnú starostlivosť. Deťom chýbali komplexné očkovania, nezúčastňovali sa preventívnych prehliadok. Boli prijímané opatrenia na zlepšenie celkovej starostlivosti o maloleté deti. V rodine boli opakovane prevádzané prešetrenia sociálnych pomerov, sledovali celkový vývoj mal. detí a viedli pohovory s rodičmi a tiež aj príbuznými mal. detí. Snažili sa rodičov aktívne zapojiť do činnosti v záujme ich mal. detí. Na krátke obdobie sa situácia stabilizovala, otec navštívil s deťmi detskú lekárku, rodičia dbali aj o zlepšenie hygieny v domácnosti a hygieny mal. detí, ale situácia sa stále po krátkom čase zhoršila a opakovala. Do sledovania rodiny a hlavne vývoja maloletých detí zapojili terénnych sociálnych pracovníkov Obecného úradu v T., terénnu zdravotnú asistentku, ktorí nám boli nápomocní pri sledovaní vývoja maloletých detí. Rozhodnutím ÚP zo dňa 12.03.2013 bol určený osobitný príjemca na výplatu prídavok na deti a to Obecný úrad v T.. Prostredníctvom súkromnej osoby sa podarilo pre rodinu postaviť nový drevený dom. Sociálne pomery v rodine sa zlepšili. Dom si zariadili jednoduchým nábytkom, ktorý rodine slúži na uspokojenie základných životných potrieb. V roku 2013 boli na tunajší úrad postupne doručované oznámenia o zanedbávaní povinnej školskej dochádzky u mal. detí K.E. zo ŠZŠ v T.. Bolo zrejmé, že pred zaslaním oznámenia boli školou vykonané opatrenia na odstránenie týchto nedostatkov a to pohovory s rodičmi, upozornenia na nedbalú školskú

dochádzku, napomenutie triedneho učiteľa, pokarhanie triedneho učiteľa a tiež aj pokarhanie riaditeľa školy. Obecným úradom v T. bola rodičom uložená pokuta Rozkazom S 2013/57/715. Uznesením Okresného súdu v Spišskej Novej Vsi č.j. 3T 37/2014 bol otcovi uložený trest povinnej práce v rozsahu 200 hodín zo dňa 19.02.2014. Okresným súdom v Spišskej Novej Vsi č.k. 3T 126/2014-112 bol otec uznaný za vinného, nakoľko zanedbal starostlivosť a výchovu o povinnú školskú dochádzku syna a vydal z nebanlivosti osobu mladšiu ako 18 rokov nebezpečenstvu spustnutia tým, že mu umožnil viesť záhaľčivý spôsob života, čím spáchal prečin ohrozovania mravnej výchovy. Bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov zo dňa 26.05.2014. Zo znaleckého posudku vypracovaného v trestnej veci 3Pv 469/13/8810 vyplynulo, že matka P. S. trpí duševnou poruchou, mentálnou retardáciou a to stredne ťažkou v hornom pásme, ľahká imbecilita. Chýba jej schopnosť pochopiť význam povinnosti školskej dochádzky, nechápe ani trestnosť skutku spočívajúceho v umožnení viesť záhaľčivého spôsobu života detí. Situácia v zabezpečení celkovej starostlivosti o maloleté deti zo strany rodičov sa v súčasnej dobe výrazne zhoršila. Dom, v ktorom rodina bývala zbúrali, nakoľko nemali palivo na kúrenie. Rodina tohto času žije v drevenej chatrči u starých rodičov, kde sú sociálne pomery taktiež na veľmi nízkej úrovni úplne nevyhovujúce pre všestranný rast a vývoj maloletých detí. Deťom opätovne chýba očkovanie a preventívne vyšetrenia. Chodia neprimerane oblečené, špinavé a zanedbané. Chatrč nie je zariadená ani najnutnejším nábytkom pre uspokojenie základných potrieb mal. detí a rodiny. V čase prešetrenia rodičia nedokážu preukázať potraviny ani oblečenie pre deti. Špinavé oblečenie hádžu priamo do pece, čím kúria, oblečenie neoperú. Často nachádzame deti polonahé, zakryté iba dekou. Staršie deti chodia do školy oblečené tiež veľmi slabo aj napriek tomu, že je vonku zima. Opakovane otca zastihli pod vplyvom alkoholu, agresívneho vulgárne sa správal. Odmieta spolupracovať začína byť ľahostajný. Rodičia nespupracujú ani so školou, ignorujú akékoľvek predvolania lekárky alebo školy. Aktuálny stav oblečenia detí nezodpovedá danému počasiu. Deti dosahujú v škole veľmi slabé výsledky, nedokážu sa sústrediť na prácu, sú agresívne a vulgárne. Často sa hanbia aj za svoje špinavé oblečenie a keď sa im deti vysmieávajú sú agresívne. Terénou zdravotnou asistentkou boli upozornení, na to, že starší chlapci V. P. P. sa potulujú po osade, prespávajú u ľudí, ktorí ich prichýlia, často si pýtajú jesť. Mal. P. sa dopustil priestupku proti majetku a to tým, že si nechal 100 €, ktoré našiel a neodovzdal aj napriek tomu, že vedel komu patria. Opatrenia, ktoré boli doposiaľ prijímané sa stávajú neúčinnými a maloleté deti v starostlivosti svojich rodičov sa ocitajú v ohrození. Je vážne ohrozený život, zdravie a celkový priaznivý fyzický, psychický a sociálny vývin maloletých detí. Príbuzní maloletých detí o zverenie deti do svojej osobnej starostlivosti neprejavili záujem. Starí rodičia z matkinej strany majú problémy postarať sa sami o seba. Stará matka obdobne rozpráva ako jej dcéra P., nerozumie slovensky, pôsobí dementne, ako keby nerozumela situácii. Pri prešetrení nás žiada o umiestnenie vnúchat do zariadenia a uvádza, že im tam bude lepšie, lebo rodičia sa o ne nevedia postarať. Starý otec sa k tomu nevyjadruje, iba potvrdzuje, že dcéra P. a jej druh V. sa nevedia o deti postarať. Sestra matky, D. S. sa odkláňa od svojej sestry, nepriznáva, že sú sestry a nie je ochotná sestre pomôcť a usmerniť ju. Príbuzní zo strany otca nám nie sú známi. Situácia v rodine nie je stabilizovaná, Deti sa v starostlivosti svojich rodičov ocitajú v ohrození. Je potrebné ich urýchlene vyňať z ohrozeného, rizikového prostredia nevhodného pre všestranný rast a vývoj.

Súd predvolal na pojednávanie matku, otca, kolízneho opatrovníka, navrhovateľa. Kolízny opatrovník a otec sa pojednávania nezúčastnili, preto súd v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p. pojednávala rozhodol bez ich prítomnosti.

Súd vykonal vo veci dokazovanie a to výsluchom matky, otcov, navrhovateľa, a oboznámením sa s obsahom listinných dôkazov na základe čoho istil tento skutkový sta veci :

Uznesením zo dňa 9.2.2015 č.k.: 15P 32/2015 - 22 súd nariadil predbežné opatrenia, ktorým nariadil rodičom odovzdať mal. deti do dočasnej starostlivosti Detského domova T. S..

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, pracovisko Gelnica súd zistil, že matka bola vyradená z evidencie uchádzačov o zamestnanie pre nespuppracu, poberá prídavok na dieťa 23,52 eur a rodičovský príspevok 203,20 eur. Otec bol taktiež vyradený z evidencie uchádzačov o zamestnanie pre nespuppracu, nie je poberateľom žiadnych štátnych dávok a príspevkov.

Zo správy Sociálnej poisťovne pobočka Spišská Nová Ves súd zistil, že ani matka ani otec nie sú poberateľmi nemocenských dávok, dávok v nezamestnanosti, dôchodkových dávok.

Zo správy o povesti Obce T. súd zistil, že rodičia boli uznaní vinnými z priestupku na úseku školstva nakoľko zanedbávali starostlivosť o povinnú školskú dochádzku svojich detí.

Zo správy navrhovateľa súd zisti, že rodina naďalej žije v nezmenených sociálnych pomeroch a k ich zlepšeniu nedochádza práve naopak situácia sa zhoršuje. Návrat mal. detí do domáceho prostredia nie je reálny. Otec detí je vo výkone trestu odňatia slobody a matka nedokáže zabezpečiť celkovú starostlivosť o deti čím sa deti ocitajú v ohrození, matka nevie komunikovať po slovensky, o deti v zariadení sa nezaujíma. Z príbuzných neprejavil o deti záujem nik. Osobnosť detí je vo vývine, deti sú na seba naviazané, v novom prostredí sa adaptovali bez väčších problémov, navzájom si naplňujú potrebu bezpečia a navzájom sa ochraňujú, väzby medzi nimi sú silné.

Navrhovateľ na pojednávaní uviedol, že súrodenci K. boli umiestnení v DD T. S. dňa 18.2.2015, počas uplynulého obdobia sledovali ich celkový vývin, svoje pozorovanie zamerali aj na citové väzby, ktoré sa vytvárali medzi deťmi. Biologická rodina mal. detí žije v nezmenených soc. pomeroch. Bývajú v rómskej osade T., v drevenej chatrči u svojho otca. Celá ich domácnosť pozostáva z jednej miestnosti, zariadenie tvorí minimálny opotrebovaný nábytok, v chatrči nie je elektrina, ani voda, kúri sa v piecke tuhým palivom. Skoro nikdy nedokážu preukázať dostatočné množstvo základných potravín, alebo oblečenia. Životná úroveň biologickej rodiny je na veľmi nízkej úrovni. K zmene pomerov nedošlo, situácia sa skôr zhoršuje. Otec mal. detí je vo výkone trestu. Posledné dieťa mal. W. je zatiaľ v starostlivosti matky. Matka nevie komunikovať v slovenskom jazyku a ani nevedela uviesť, kde sa otec jej detí nachádza. O deti, ktoré sú už umiestnené, neprejavuje žiadny záujem, ani ich nenavštevuje, ale v podstate to ani nedokáže. Svoje bydlisko neopúšťa, pohybuje sa iba v okolí chatrče, sama si nevie poradiť. Na základe týchto skutočností sa javí návrh na návrat mal. detí do prirodzeného prostredia ako nereálny. Ako sme uviedli, situácia sa po umiestnení detí nezlepšila, nedošlo k sanácii. Dosiaľ nikto z príbuzných neprejavil záujem postarať sa o mal. deti. Vzhľadom k zistenému navrhol, aby súd nariadil ústavnú starostlivosť nad mal. deťmi, ktorá sa naďalej bude realizovať v DD T. S.. Navrhujeme zaviazat' rodičov prispievať na mal. deti minimálnym výživným vo výške 30% zo sumy životného minima.

Matka na pojednávaní súhlasila, aby boli deti tam, kde sú. Býva u otca v jednej izbe so synom W., N.. XX.X.XXXX. Má prídavok na mal. W. 23,52 eur a rodičovský príspevok.

Podľa § 54 ods. 3 Zákona o rodine ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná.

Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

Podľa § 54 ods. 6 Zákona o rodine z dôležitých dôvodov môže súd predĺžiť ústavnú starostlivosť až na jeden rok po dosiahnutí plnoletosti.

Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. (§ 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 372/2004 Z.z.)

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Súd vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletých je v ich záujme. K jej nariadeniu súd pristúpil vzhľadom k tomu, že matka súhlasila s nariadením ústavnej starostlivosti, otec je vo výkone trestu odňatia slobody a taktiež, že žiaden z príbuzných maloletých o deti neprejavil záujem. Zistenými štetreniami bolo preukázané, že rodina v podmienkach v ktorých žije nemá vytvorené vhodné podmienky pre zdravý rast a vývin mal. detí. Súd preto návrhu v plnom rozsahu vyhovel.

Pokiaľ ide o zaviazanie rodičov na úhradu výživného, tu súd vychádzal zo zistení ich majetkových pomerov, osvedčených príslušnými správami a potvrdeniami, v zmysle ktorých matka a otec sú bez príjmu. Na základe týchto skutočností preto súd rodičov zaviazal na úhradu výživného na maloleté deti vo výške minimálneho zákonného výživného vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa. V súlade s § 81 ods. 2 Zákona o rodine súd zaviazal uvedené výživné poukazovať na účet detského domova, v ktorom sa bude realizovať nariadená ústavná starostlivosť.

O trovách konania vrátane trov predbežného opatrenia, ktoré bolo nariadené v tomto konaní súd rozhodol podľa § 146 ods. 1, písm. a/ O.s.p..

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Košiciach v troch vyhotoveniach .

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších

zákonov v znení neskorších predpisov.); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia. Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, trovy výkonu rozhodnutia o výchove maloletých detí, sumy uložené ochrannými opatreniami v trestnom konaní, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci. (Zákon č. 65/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov).